

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
posudek oponenta

Práci předložil(a) student(ka): Jiří Duba

Název práce: Historie města Šafšáwan v 15. až 17. století

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci ve firmě): Mgr. Jan Pěchota

1. CÍL PRÁCE

Cílem práce „bylo zjistit, jak se marocké město Šafšáwan vyvíjelo mezi 15. a 17. stoletím z hlediska politického, sociálního, ale i architektonického“ a poukázat na „specifika tohoto města i severozápadní části pohoří Ríf“ (str. 1). Tento cíl byl v omezené míře splněn, ovšem se značnými výhradami ke způsobu jeho dosažení.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Jiří Duba si vybral velmi náročné téma a stanovil cíle, k jejichž plnému splnění by bylo potřeba značné jazykové vybavenosti a velkých zkušeností. Sám ve své práci často zmiňuje, že město bylo ve zkoumaném období cizincům absolutně uzavřené, a že první Evropané ho navštívili až ve druhé polovině 19. století. Z toho se dá předpokládat zásadní nedostatek pramenů popisujících jeho historii i realie v jiném jazyce, než v arabštině či archaické kastilštině. V závěru práce udává, že vycházel z německé odborné literatury a z poznatků Waltera Harrise. Walter Harris je sice několikrát zmíněn v textu (např. str. 31), ale není na něho ani jednou přímo odkazováno a jeho dílo se také nenachází v seznamu použité literatury.

Nejzávažnějším problémem je ale dle mého názoru práce s německými zdroji. V seznamu použité literatury na str. 38 je uveden zdroj „*Die Welt des Islams: Zeitschrift für die Entwicklungsgeschichte des Islam, besonders in der Gegenwart*“. Berlin: Deutsche Gesellschaft für Islamkunde, 1943. 1570-06607“, na který je mnohokrát odkazováno. Jedná se však pouze o název periodika. Kapitoly 3.1, 3.2 a 3.3, které tvoří těžiště práce Jiřího Duby, jsou ve velké míře převzaté ze studie Šefšáwan (*Xauen*): *Geschichte und Topographie einer marokkanischen Stadt* autorů W. Hoenerbacha a J. Kolendy, která vyšla ve čtrnáctém čísle tohoto periodika v roce 1975. V řadě pasáží se jedná o téměř doslovný překlad této studie, aniž by bylo použito citací v uvozovkách. V celé předložené bakalářské práci není zmíněn název této studie, nebo jména autorů.

Na stranách 11 – 26, které tvoří těžiště této BP, jsou kromě dvou odkazů na *Historical dictionary of Morocco* všechny zbylé odkazy velmi problematické. Tím relativně méně problematickým je odkaz na *Brill's first encyclopaedia of Islam*, který pouze není v seznamu použité literatury. Všechny další odkazy a citace jsou převzaté z již zmíněného článku W. Hoenerbacha a J. Kolendy.

Těmito převzatými odkazy jsou:

1. MOULIÉRAS, Auguste. *Le maroc inconnu*. (str. 11, 17, 21);
2. ÉPAULARD, Alexis. *Description de l'Afrique*. – zde došlo dokonce ke zkomolení, autorem díla je Leo Africanus / Jean-Léon l'Africain, zatímco Épaulard je pouze překladatelem. (str. 11, 15);
3. G. Salmon, *Le culte de Moulay Idris*, in: *Archives marocaines III (1905)* – v seznamu použité literatury je uveden pouze název periodika, vydavatel, rok a číslo (str. 12);

4. A. Graulle Archives marocaines. XIX (1913) – není uveden název článku (str. 17, 19, 21, 22, 23);
5. ODDI, Abderrahim Yebbur. *Los Ber-Rached de Chefchauen...* - zde došlo ke zkomolení jména autora, kterým je A. Ğebbur (str. 18, 19);
6. WIRTH, Eugen. *Die orientalische Stadt im islamischen Vorderasien und Nordafrika* – tato studie je sice ve studii Hoenerbacha a Kolendy také citována, ovšem použité pasáže pochází z jiné Wirthovi studie - *Die soziale Stellung und Gliederung der Stadt im Osmanischen Reich des 19. Jahrhunderts* (str. 23);
7. ZAYĀNĪ, Abū al-Qāsim ibn Aḥmad a Octave Victor HOUDAS. *Le Maroc de 1631 a 1812*. – Houdas je pouze překladatelem, správný název díla zní *At-Tardžumán: Le Maroc de 1631 à 1812* (str. 25).

Dalšími odkazy, které se ve zbytku práce vyskytují a jsou také převzaté ze zmiňované německé studie, jsou tyto:

1. GENTHE, Siegfried a Georg WEGENER. *Marokko; reiseschilderungen*. (str. 5);
2. *Documentos acerca de la expulsion de los judios...* (str. 9);
3. LADERO QUESADA, Miguel Angel. *Granada...* (str. 29);
4. RACKOW, Ernst. *Beiträge zur Kenntnis...* (str. 29).

Tvrzení „pěstuje se konopí a hašíš“ (str. 3) je nevhodně formulované. Hašíš se nepěstuje, ale je produktem vyráběným z konopí.

Pro bakalářskou práci v oboru Blízkovýchodní studia nepovažuji za příliš vhodné dvakrát podrobně popisovat způsob prodeje suvenýrů na Blízkém východě (str. 4 a 35). U informace „Čech bývá zdrženlivý a zbytečně pak kupuje za předražené ceny“ je nepatřičný odkaz na *Historical dictionary of Morocco* (str. 5).

U formulace „... jehož výrobě dokonce může zvědavý turista přihlížet in vivo“, nepovažuji za smysluplné použít za *in vivo* odkaz poznámku pod čarou „latinsky naživo“ (str. 5).

Pokud autor vysvětluje, že „Andalusie je územně nejjižnější část Pyrenejského poloostrova“, tak se domnívám, že je zbytečné dodávat, že název poloostrova je odvozen od pohoří Pyreneje a bývá nazýván i jako Iberský, podle původních kmenů Iberů (str. 7).

Několikrát je odkazováno na informace od místního průvodce (str. 4, 11), což je v daném kontextu nevhodné. Zejména vzhledem k tomu, že místní průvodci jsou v Maroku tím nejméně důvěryhodným zdrojem informací. V každém případě by bylo slušné uvést průvodcovu jméno.

U práce, která se týká města architektury města Šeššawen, se přímo nabízí hlubší rozbor původu typicky modré omítky místních domů. Autor bohužel zmiňuje pouze jednu z několika teorií, kterou předkládá jako fakt. Navíc neuvádí, jestli má pro tuto teorii nějaké důkazy, nebo odkud ji čerpal.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (*jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.*):

Úroveň jazykového projevu je spíše podprůměrná a zdaleka neodpovídá úrovni, které by měla dosáhnout vysokoškolská práce. Mnoho vět je velmi krkolomných a často se vyskytují výrazy zcela nevhodné pro odbornou práci („od velmi dávných dob“ – str. 3, „měli v boji... zelenou“ – str. 9, „byl takřikajíc přímo na cestě“ – str. 10, „měl podle všeho syna Mašíše“ – str. 11, „To se 'Alimu hodilo, i on chtěl Hassuna takřikajíc vyhodit ze sedla“ – str. 16, „Nejšílenější část legendy“ – str. 17 a mnoho dalších).

Transkripce z arabštiny jsou v řadě případů problematické. Autor uvádí, že se řídil územ z knihy *Duchovní cesty islámu* prof. Kropáčka, ve velké části případů ovšem ignoruje délku samohlásek (suqy – str. 3 a 35, Marrakeš – str. 8, 'Ali b. Musa b. Rašid – str. 11 a mnoho dalších). Přepis samotného jeho názoru také nebyl zvolen příhodně, protože ohledně samohlásek nedbá na jeho zažitou výslovnost v Maroku. Tu zohledňuje již zažitý český přepis Šeššawen. Z původní německé studie zmíněné výše se do textu BP navíc dostaly německé výrazy Sa'adijer (str. 22) a Xauener (str. 34). Na str. 3 nebyl použit přepis do češtiny v případě hovorových názvů města (Chaouen, ech-Chaoua a u výrazu „chaouenis“). Transkripce u řady dalších jmen je nedostatečná, či

chybná (Yunus, Djebeli – str. 11, „šerífové a súfistiští šejkové“ – str. 19). Na str. 19 je uveden výraz pouze v arabském písmu s českým překladem, ovšem bez transkripce do latinky.

Výraz *qasaba* (opakovaně od str. 14) se používá v regionu Andalusie pro tamější muslimské pevnosti. Pokud ho používáme v marockém kontextu, tak se do češtiny zažitě přepisuje jako *qasba*, či *kasba*.

Kromě převzatých odkazů z původní německé studie zmiňovaných výše jsou problematické také následující odkazy na literaturu: na str. 6 je odkazováno na průvodce *The Rough Guide to Morocco*, který není uveden v seznamu literatury. Stejný případ je i *Encyclopaedia Britannica*, na kterou je odkazováno na str. 9. U sborníku *Vernacular architecture* je opakovaně odkazováno na rozsah stran 283-588 (str. 31, 32, 33).

U posledního odstavce na str. 13 by bylo vhodné uvést odkaz. Na str. 24 autor píše, že „práce Georga Séraphina Colina vylučuje skutečnost, že...“ ovšem nezmiňuje, kterou práci má na mysli. Žádná jeho práce není uvedena v seznamu použité literatury. Na téže straně se nachází formulace „Ze spisů se dozvídáme...“, ovšem není uvedeno ze kterých spisů. Na následující straně u formulace „Lasquetti k tomu argumentuje“ není udáno, kde tak Lasquetti činí.

V úvodu autor zmiňuje, že fotografie v příloze pochází z vlastního archivu a od tří kolegů. V příloze posuzovaného výtisku v kroužkové vazbě se nachází ovšem pouze jediná fotografie.

Resumé je doslovným překladem závěru práce do angličtiny.

Nízká úroveň syntaxe činí práci obtížně čitelnou. To, že jsou v předkládané práci často chybně skloňována podstatná a přídavná jména, místy jsou v závorkách celé věty a místy chybí, či přebývají písmena i celá slova, považuji s ohledem na výše zmíněné nedostatky za méně podstatné.

4. **STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE** (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Téma, které si Jiří Duba zvolil, je dle mého názoru s ohledem na nedostupnost vhodných zdrojů natolik složité, že se nehodí pro zpracování v rámci bakalářské práce. Jiří Duba se s ním bohužel vypořádal velmi nešťastným způsobem. Výčet chyb, který jsem uvedl v tomto posudku, není zdaleka kompletní. Takto předložená práce dle mého názoru nesplňuje nároky, které jsou na bakalářskou práci kladeny. Hlavním důvodem je především skutečnost, že téměř polovina práce je převzatá z jedné konkrétní studie, aniž by byl zmíněn její název, jména autorů, či použito citací. Domnívám se, že autor přebíral texty a myšlenky jiných autorů bez řádného citování do té míry, že výslednou práci je možné označit za plagiát. V případě přepracování této práce navrhuji zaměřit se na historický vývoj pouze okrajově a naopak zdůraznit současnou architektonickou a urbanistickou podobu medíny. Takovýto přístup by výrazně usnadnil práci se zdroji. Také se například nabízí téma masivního pěstování konopí a jeho důsledků na ekonomiku a život obyvatel města. Zpracování těchto témat by bylo výrazně jednodušší, a pokud by bylo provedeno pečlivě, tak i velmi přínosné.

5. **OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ** (jedna až tři)

Nemám dalších otázek.

6. **NAVRHOVANÁ ZNÁMKA** (výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě):

Nedoporučuji k obhajobě.

Datum: 19. 5. 2016

Podpis:

